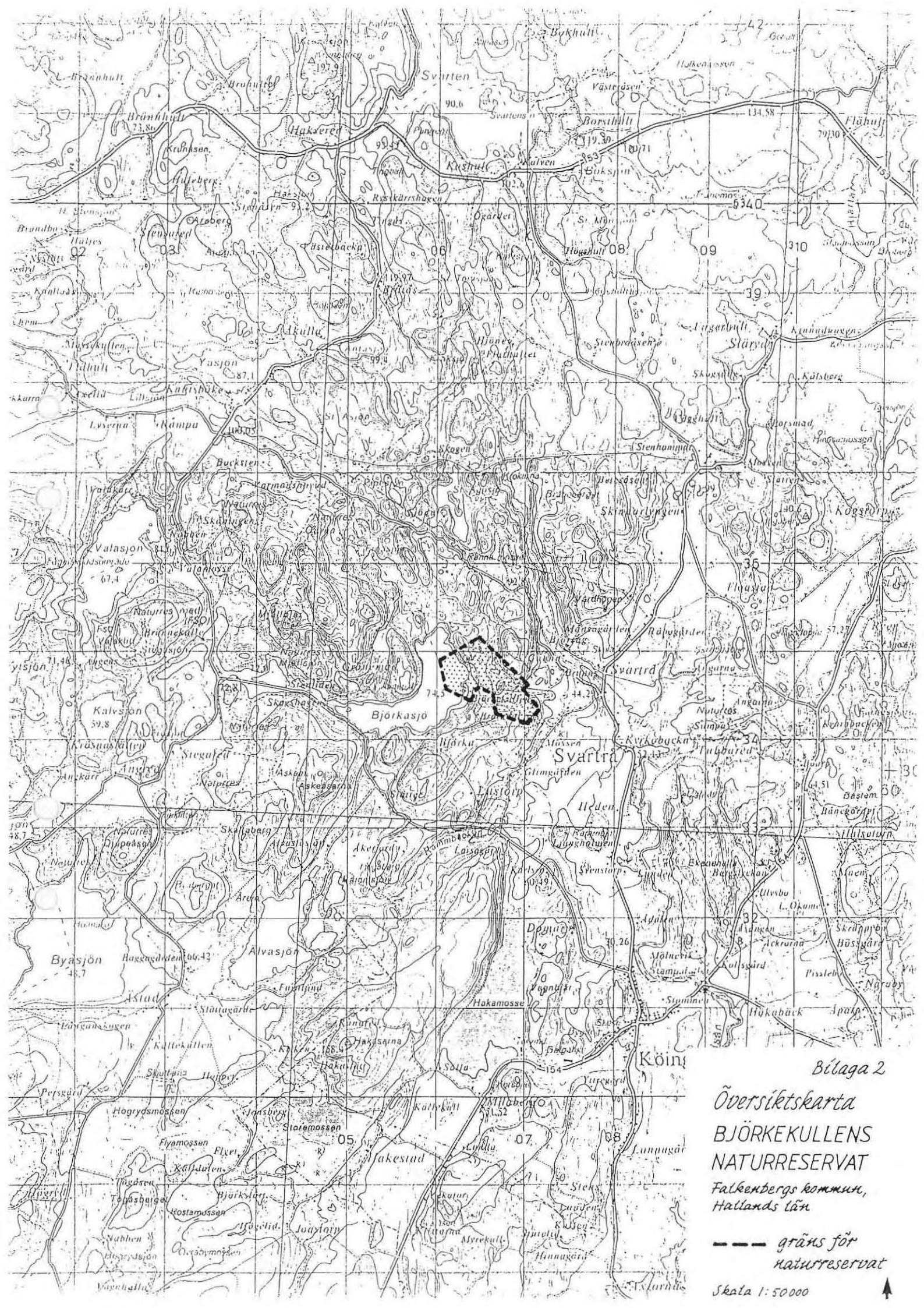

Kartblankett:
HALLANDS LÄN

Bilaga 2

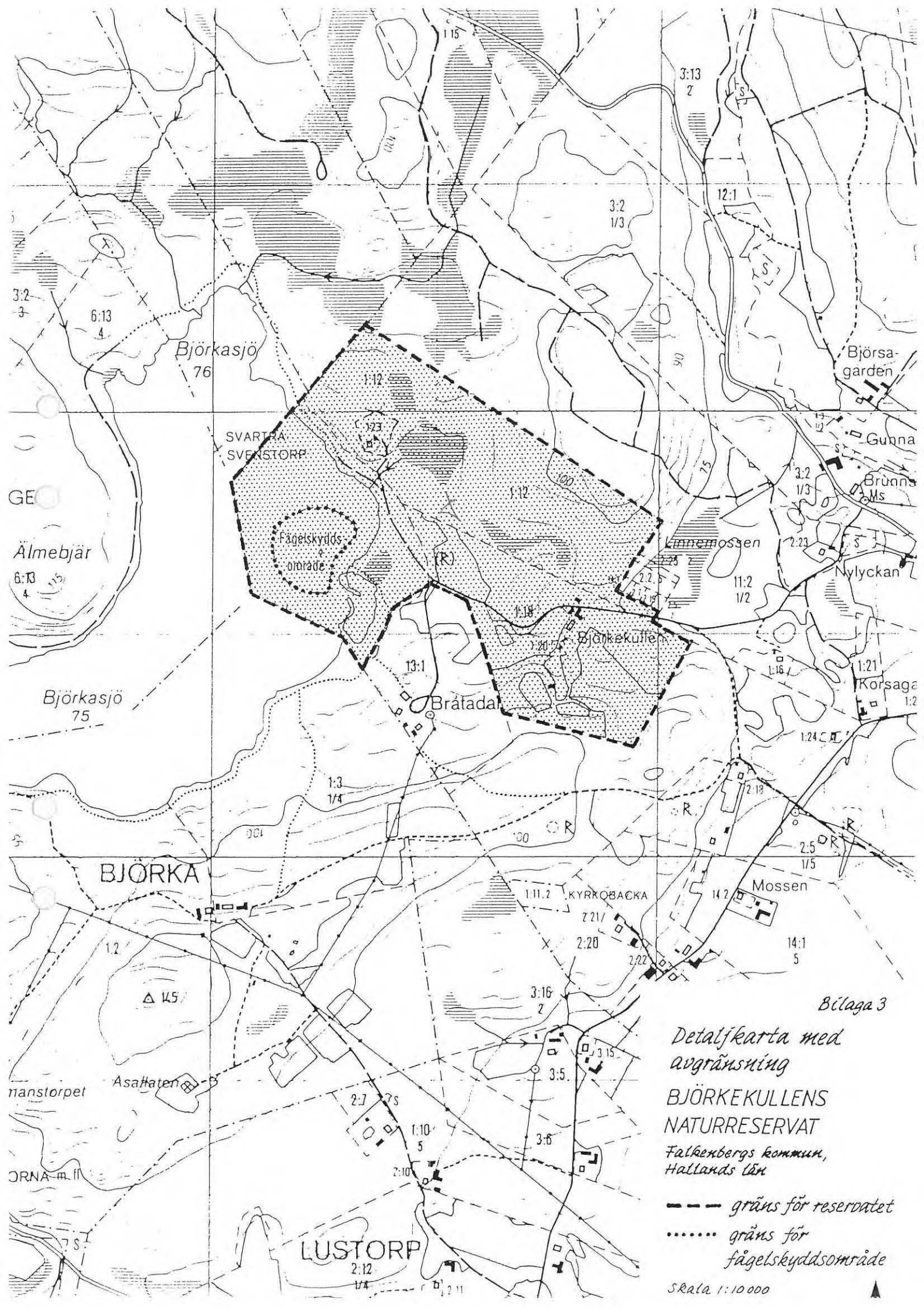
Översiktskarta
BJÖRKEKULLENS
NATURRESERVAT

Falkenbergs kommun,
Hallands län

--- gräns för
naturreservat

Skala 1:50000

Bilaga 3

Detalj-karta med
avgränsning

**BJÖRKEKULLENS
NATURRESERVAT**

Falkenbergs kommun,
Hallands län

--- gräns för reservatet
..... gräns för
fågelskyddsområde

Skala 1:10 000

1990-06-12

Dnr 9013

Fastighets- och markägareförteckning vid Björkekullen, Falkenbergs kommun

Avd A FASTIGHETER

Beteckning på kartan	Fastighetsägare, adress
Svartrå 1:12	Gustav Adolv Johansson Svartrå 1, Pl 5580 310 60 ULLARED
	Agnes Elisabeth Johansson Svartrå 1, Pl 5580 310 60 ULLARED
	Ruth Johansson Svartrå 1, Pl 5580 310 60 ULLARED
Svartrå 1:18	Se Svartrå 1:12
Svartrå 1:20	Se Svartrå 1:12
Svartrå 1:23	Gunnar Karlsson Tranebergsgatan 40 432 43 VARBERG
Svartrå 13:1	Varbergs kommun 432 80 VARBERG

Avd B SAMFÄLLIGHETER

Beteckning på kartan	Deläggande fastigheter	Deläggande fastigheters ägare, adress
S-23	Svartrå 1:12	Se avd A
	" 1:18	Se avd A

Avd D SERVITUT OCH ANDRA SÄRSKILDA RÄTTIGHETER

Beteckning på kartan	Tjänande fastigheter	Ägare, rättsinnehavare m m
olok	Svartrå 1:20	Svartrå 1:18 Rätt till väg. Ägare, se avd A

olok

Svartrå 1:23

Svartrå 1:12
 Rätt till väg.
 Ägare, se avd A.

olok

Svartrå 1:12,
 " 1:18

Svartrå 1-8, Kyrkbacken nr 1
 Rätt till väg.
 Ägare: 3:2
 Martin Lennart Karlsson
 Ryen, Brevl 3180
 310 60 ULLARED

Ingrid Linnéa Karlsson
 Ryen, Pl 3180
 310 60 ULLARED

Ägare: Svartrå 4:2
 Åke Svensson
 Björsagård, Brevl 5056
 310 60 ULLARED

Inger Svensson
 Björsagård, Brevl 5056
 310 60 ULLARED

olok

Svartrå 1:12
 " 1:18

Rätt till vatten och grund
 samt fiske i Björkasjön.
 Ägare: Se ovan.

Marianne Gustavsson
 Marianne Gustavsson

Bestyrkes:

Walter Larsson
 Walter Larsson

SKÖTSELPLAN FÖR
BJÖRKEKULLENS NATURRESERVAT

Falkenbergs kommun

Upprättad 1989 av Staffan Bengtsson

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	sid
1. ALLMÄN BESKRIVNING	1
1.1 Topografi, geologi	1
1.2 Vegetation	1
1.3 Djurliv	2
1.4 Mark- och kulturhistoria	2
1.5 Markanvändning	4
1.6 Friluftsliv	4
1.7 Servitut	4
1.8 Tillgänglighet	4
2. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK	5
2.1 Övergripande mål	5
2.2 Hävd av kulturlandskapet	5
2.3 Hävd av skogsområden	5
2.4 Byggnader	5
2.5 Behandling av skötselområden	5
3. ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET	10
4. TILLSYN	11
5. DOKUMENTATION	11
6. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN	11

1. ALLMÄN BESKRIVNING

1.1 Topografi, geologi

Björkekullen ligger i sluttningszonen från det syd-svenska höglandet ned mot den halländska kustslätten. Västerut utbreder sig ett kuperat och variationsrikt sprickdalslandskap, rikt på både bergshöjder och sjöar. En av dessa sjöar är Björkasjön vars östra del berör reservatet. Berggrunden består främst av gnejs och de lösa avlagringarna domineras av blockig morän. Öster om Björkekullen vidtar Högvalsåns dalgång som vid Svarträ är ganska bred. Högsta kustlinjen ligger på ca 70 m ö h och strandbildningar finns strax sydost om reservatet.

Reservatområdet är ganska mjukt kuperat. Vägen fram till Björkasjön löper genom en svacka i terrängen, där också gården ligger. Större delen av reservatet avvattnas till Björkasjön, den östra delen dock österut till Högvalsån. Reservatets högsta punkt i norr ligger på ca 105 m ö h medan lägsta punkten utgöres av Björkasjöns vattenyta, 74,5 m ö h.

1.2 Vegetation

Omgivningarna är till stora delar skogklädda utom österut där dalbygden kring Svarträ utgöres av jordbruksmark. Västerut utbreder sig de s k Åkulla bokskogar. Närmast belägna större bokskogsområde är Älmebjär på andra sidan Björkasjön.

Reservatet består av barrskog i norr, lövskog i väster vid Björkasjön samt av hävdat odlingslandskap i söder. All vegetation är på ett eller annat sätt en frukt av generationers påverkan på landskapet (se kap 1.4 Mark- och kulturhistoria).

De gamla åkrarna är idag betesmarker. De är samtliga gödslade och har en kvävegynnad gräsvegetation (skötselområdena 2A, 4, 6, 7A och 8, bilaga 9). På en av åkrarna odlades 1989 spannmål (skötselområde 9).

Betydligt intressantare flora återfinns på de naturliga betesmarkerna. Störst är ett område i öster som omfattar ca 2,5 ha (skötselområde 5). Området är öppet i väster med torr-fuktig hedvegetation med enbuskar och pors. Stagg, ljung och hirsstarr finns rikligt, dessutom förekommer bl a slåttergubbe, borsttåg, backtimjan och kattfot. Den östra delen består av betad tallskog av mer artfattig typ.

Övrig naturbetesmark ligger som helt små enklaver mellan de f d åkrarna i form av backar, slänter och kantzoner (skötselområdena 2B, 2C, 2D och 7B). Dessa små ytor har tidigare brukats som terrassodling, eller genom hackslåtter och bete. Vegetationen varierar från ljunghed till rödvenäng med inslag av örtrik torräng. Karakteristiska inslag är bl a svinrot, slåttergubbe, gökärt, vårbrodd, ängsskallra, backtimjan, gråfibbla och prästkraige. Likartad vegetation under igenväxning påträffas i skogsbrynet mot skötselområde 10.

Den norra delen av reservatet är bevuxen med barrskog. Skogen växer på gammal ljunghed. Sluttningen i söder mot de öppna markerna har planterats med tall. I nordväst och i öster finns planteringar av både gran och tall (skötselområdena 10, 11 och 12). Dessa bestånd gallrades vintern 1989/90. Resterande del av ljungheden har självföryngrats. Här växer nu olikåldrig naturskog med tall, gran och björk (skötselområde 13). Denna skog har idag en orörd prägel, självgallring har gett upphov till en hel del torrträd. Skogen är av frisk-fuktig ristyp med blåbär, kruståtel, revlumner m m. Inslag finns också av sumpskog.

Närmast Björkasjön växer lövskog på den s k landvinningen (skötselområdena 14 och 15). Marken är fuktig och större delen består av yngre sumpskog av al och björk, här och var med inslag av tall, gran och ek. I fältskiktet finns bl a pors, blåtåtel, videört, kråklöver och kärrsilja. I söder finns några öppna kärr som övergår i ett vassbälte mot sjön.

1.3 Djurliv

Storlom häckar på en liten ö i Björkasjön. I övrigt har djurlivet inte närmare undersökts.

1.4 Mark- och kulturhistoria

I landskapet kring Svarträ by finns ett stort antal fornlämningar från brons- och järnålder. Inom reservatet har på en åker (skötselområde 9) två olika boplatser påträffats. Fynd har gjorts av bl a flinta och vid plöjning har även kol framkommit (riksantikvarieämbetets registerblanketter bifogas, bil 13). Enligt uppgift från markägarna har det även funnits äldre stenrösen i området. Rösena plockades bort då marken odlades upp på nytt.

Björkekullen etablerades sannolikt som torpställe under Korsagården (Svarträ nr 1) på 1810- eller 20-talet. Torpet byggdes på byns utmarker och fram till dess torde platsen ha nyttjats som betesmark. På lagaskifteskartan 1856 - 57 anges ett bostadshus på den nuvarande tomtplatsen samt en backstuga längre

åt väster (belägen i skötselområde 7B). Vid denna tid var främst de centrala delarna av området uppodlade. En stor del av inägorna utgjordes av ängsmark. Uppodlingsgrad samt fördelning på åker och äng vid laga skifte framgår av karta, bilaga 6.

Björkekullen har brukats av samma släkt ända sedan 1846. De nuvarande ägarnas farfars far flyttade då till torpet. Vilka som därefter bebott det framgår av bifogad torpinventering, som utförts av hembygdsföreningen (bilaga 7). Stora nyodlingsarbeten gjordes åter med början på 1890-talet. Till största delen är det två bröders verk, August och Johan (nuvarande ägarnas far). Tillsammans utvidgade bröderna torpets åkerareal från 2 tunnland till 12. Den kraftigt stembundna marken gav upphov till ett helt system av väl-lagda stengärdesgårdar, mäktiga odlingsrösen och stödmurar/terrasser. Stenen utnyttjades också som byggnadsmaterial till ekonomibyggnader, som t ex smedja. Terrasserna i sluttningen (skötselområde 2B) anlades av August. Dessa stod i huvudsak färdiga vid sekelskiftet. Terrasserna ligger i 4 - 5 plan och är delvis mycket smala. På terrasserna odlade August frukt. Merparten av övrig nyodling stod Johan för. Han lade ned mycket arbete och konstnärlig finess på stenkonstruktioner. En väldig mur, som mest ca 3 meter hög och 2 meter bred, är den kanske förnämsta anläggningen. Muren är försedd med trappsteg och två små förrådsutrymmen. Denna mur byggde Johan så sent som på 1950-talet, vid ca 85 års ålder.

På åkrarna odlades olika grödor. Slåtter med lie bedrevs ännu i början av detta sekel i ett kärr vid smedjan (beläget i skötselområde 4). Kärret odlades sedan upp. Hackslåtter har också bedrivits här och var i backar, slänter och kantzoner. Hur ägoslagen fördelade sig år 1930 framgår av karta, bilaga 8.

Utmarkerna kring Björkekullen betades. Ännu vid sekelskiftet utgjorde de ljunghed som ingick i ett större sammanhängande hedområde. En samfälld fägata löpte fram över heden från byn i öster till Björkasjön i väster. Fägatan passerade strax söder om Björkekullen. Tall planterades vid torpet redan före 1910, men de mesta planteringarna gjordes 1939. Skogsbetet fortsatte dock fram till mitten av 1950-talet.

Vägen till Svarträ hade under förra seklet en annan sträckning strax sydost torpet. Denna sträckning återfinns idag som en halv väg i tallskogen (skötselområde 5C).

Torpet friköptes 1930. Fastigheten fick beteckningen Svarträ 1:18 med en areal om 14,2 ha, varav 5,5 ha åker, 0,2 ha äng och 8,5 ha avrösningsjord. Senare köptes också skogsskiftet Svarträ 1:12 till.

Björkasjön är sänkt ca 1 meter. Sänkningen genomfördes i slutet av 1800-talet eller kring sekelskiftet. Någon nyodling tycks inte ha företagits i den s k landvinningen.

Av Björkekullens bebyggelse uppfördes mangårdsbyggnad och ladugård 1904. Dessa såväl som övriga byggnader är välbevarade och i gott skick.

Mer dokumentation om gångna tider på Björkekullen finns i form av en intervju med syskonen Johansson som tagits upp på band. Bandet förvaras av Hallands läns museer.

1.5 Markanvändning

Åker- och betesmark utarrenderas sedan 1969 till Åke Svensson, Björsagården. Denne har odlat och betat markerna. Lägre belägna åkrar har täckdikats för ca 15 år sedan. Bete har skett med nöt, antalet har varierat mellan 20 och 30 djur.

Skogsbruk har bedrivits på en del av skogsmarken. En del av skogen gallrades vintern 1989/90.

En tomt med fritidshus är avstyckad (Svarträ 1:23).

1.6 Friluftsliv

Sommartid är den lilla sandstranden vid Björkasjön välbesökt av badande från bygden.

Befintliga anordningar vid badplatsen är toalett (i dåligt skick) och frälsarkrans samt utrymme att parkera bilar.

1.7 Servitut

Befintliga servitut framgår av fastighets- och mark- ägarförteckning, bilaga 4. Härutöver ska gälla, enligt gåvobrevets § 6: Fastigheten Falkenberg Svarträ 1:23 skall äga servitutsrätt till ny vägsträckning över fastigheten Falkenberg Svarträ 1:12. Fiskerätt tillhörande Falkenberg Svarträ 1:12 skall överföras till fastigheten Falkenberg Svarträ 1:23.

1.8 Tillgänglighet

Området kan lätt nås med bil. Bilväg från Svarträ leder genom reservatet fram till badplatsen vid Björkasjön.

2. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK

2.1 Övergripande mål

Syftet med områdets skötsel och disposition ska främst vara att hävda kulturlandskapet på lämpligt sätt samt att bevara byggnaderna.

2.2 Hävd av kulturlandskapet

Bete ska ske på naturbetesmarkerna, helst med nöt. Åker och f d åker ska också betas i den mån inte odling sker. Kultivering och gödsling av de f d åkrarna får göras vid behov, liksom underhåll av befintliga täckdiken och öppna diken.

Växtodling kan ske på nuvarande åker och på de f d åkrarna, som ett alternativ till betesgång.

Lieslätter bör ske på några mindre områden.

Röjning, gallring ska ske där så erfordras.

Stenmurar, stengärdesgårdar, rösen m m ska underhållas, repareras och bevaras för framtiden. Hit räknas även den gamla smedjan, uppförd av odlingssten.

Vattenkällan ska skyddas, märkas ut och rensas vid behov.

2.3 Hävd av skogsområden

Naturskog ska lämnas för fri utveckling.

Övrig skogsmark kan skötas.

2.4 Byggnader

Byggnaderna ska bevaras och underhållas i gott skick och på ett sätt som säkrar deras kulturhistoriska värde. Länsmuseet bör rådfrågas inför större arbeten.

2.5 Behandling av skötselområden

Området är indelat i skötselområden som redovisas i denna beskrivning och på karta över skötselområden (bil 9).

Skötselområde 1 ~ 0,8 ha

Beskrivning: Närområdet kring gården. Centralt finns välskött trädgård och gårdsplan. Tomten 1:20 i söder under kraftig igenväxning. Däremellan några små ljungdominerade backar med bl a svinrot, slättergubbe, stagg, vårbrodd och backtimjan. Norr om vägen öppen ängsmark. I nordväst en terrasserad kulle, avgränsad av stenmur, med ett antal äppelträd. Kullen hävdas genom slätter.

Mål: Välskött närområde som hittills.

Åtgärder: Rökning av tomten 1:20 samt ängsmarken ovan vägen. Årlig slåtter av terrassen med äppelträd (kan ske med gräsröjare) samt ängs- och ljungbackar (bör ske med lie). Lämplig skötsel av trädgård och gårdstun.

Skötselområde 2 ~ 2,2 ha

Beskrivning: Betesområde, bestående av f d åker (A), f d terrassodlingar (B), betesbacke (C) och hagmark (D).

Mål: Betesmark. Slåttermark.

Åtgärder: Fortsatt bete, helst med nöt. Fållindelning efter behov. Slåtter. I övrigt, se delområden.

Delområde 2A

Beskrivning: Betesmark på f d åker. Två högt belägna åkrar skiljs från en lägre genom en väldig stenmur. Begynnande ras i stenmuren. Kväveflora i betesmarken, med undantag för vägslänten utefter muren med bl a stagg och slåttergubbe.

Mål: Betesmark.

Åtgärder: Fortsatt bete. Gödsling får ej ske längs vägslänten. Lagning av stenmuren.

Delområde 2B

Beskrivning: Betad terrasserad sluttning, delvis mycket smala terrasser. I väster hagmark med björk, ek, sälg. Centralt öppen ängsartad betesmark med fruktträd, äpple och körsbär. Längs vägen i öster ljungdominerad mark med bl a vårbrodd, svinrot och slåttergubbe. Denna del har på senare år ej betats.

Mål: Slåttermark, naturbetesmark.

Åtgärder: Slåtter på området längs vägen i öster, om möjligt även på det centrala avsnittet. I övrigt bete. Gallring av björk i hagmarken. Gödsling får ej ske.

Delområde 2C

Beskrivning: Kulle med naturbetesmark, inslag av bl a slåttergubbe. Kraftig igenväxning med lövsly och örnbräken. Längs vägen i öster torrängsfragment.

Mål: Naturbetesmark.

Åtgärder: Fortsatt bete. Delområdet bör utgöra egen fålla och några år gärna intensivbetas med får. Rökning av sly, bekämpning av örnbräken. Uppsättning av fårstängsel, vilket borttages efter fårbetesskedet. Gödsling får ej ske.

Delområde 2D

Beskrivning: Gles beteshage med rönn, björk m fl trädslag.

Mål: Naturbetesmark.

Åtgärder: Fortsatt bete. Gödsling får ej ske. Försiktig gallring, gruppställning.

Skötselområde 3 ~ 0,6

Beskrivning: Ungt välslutet björkbestånd. Beståndet övergår norrut i lövblandskog med asp, ek, björk och tall.

Mål: Lövskog.

Åtgärder: Gallring. Enstaka aspar överhålls till hög ålder.

Skötselområde 4 ~ 2,7

Beskrivning: Betesmark på f d åker. Kvävegynnad gräsvegetation.

Mål: Betesmark alt åker.

Åtgärder: Fortsatt bete alt odling.

Skötselområde 5 ~ 2,5

Beskrivning: Naturbetesmark, bestående av betesbacke (A), enbuskmark (B) och tallskog (C).

Mål: Naturbetesmark.

Åtgärder: Fortsatt bete, helst med nöt. Gödsling får ej ske. I övrigt, se delområden.

Delområde 5A

Beskrivning: Öppen, välbetad mark bestående av liten kulle i väster och fuktstråk. Hedartad vegetation med förekomst av bl a stagg, hirsstarr, slåttergubbe, borsttåg, backtimjan och kattfot. Spridda enbuskar, på kullen står 3 granar och 1 pelaren.

Mål: Naturbetesmark.

Åtgärder: Fortsatt bete. Förekommande sly och granplantor bortröjes.

Delområde 5B

Beskrivning: Enbuskmark under igenväxning, Fukthedsvegetation till stor del. I norr friska enar under gles ungskog av björk, tall och gran. I söder välsluten björkdunge.

Mål: Naturbetesmark.

Åtgärder: Fortsatt bete. Gallring, röjning. I norr kvarlämnas ett utglesat enbestånd tillsammans med enstaka trädsolitärer mot delområde 5C.

Delområde 5C

Beskrivning: Skogsbete i ca 70-årig tallskog. Kulligt landskap. Välbetat fältskikt bestående av lika delar ris och gräs. Enbuskar här och var samt enstaka småbjörkar m m.

Mål: Skogsbetesmark, på sikt öppen naturbetesmark.

Åtgärder: Fortsatt bete. Gallring, tallar med friska, välvuxna kronor gynnas.

Skötselområde 6 ~ 0,3

Beskrivning: Betesmark på f d åker. Kvävegynnad gräsvegetation.

Mål: Betesmark alt åker.

Åtgärder: Fortsatt bete alt odling.

Skötselområde 7 ~ 1,7

Beskrivning: Betesområde, bestående av f d åker (A) och gärdesbackar (B).

Mål: Betesmark alt åker.

Åtgärder: Fortsatt bete alt odling. I övrigt, se delområden.

Delområde 7A

Beskrivning: Betesmark på f d åker. Kvävegynnad gräsvegetation.

Mål: Betesmark alt åker.

Åtgärder: Fortsatt bete alt odling.

Delområde 7B

Beskrivning: Små gärdesbackar med block och berg i dagen. Delvis ej eller bara svagt gödslingspåverkad vegetation. Fragment av torrängsflora. Förekomst av bl a vårbrodd, ängsskallra, slåttergubbe, svinrot, backtimjan och prästkrage. Några fruktträd.

Mål: Naturbetesmark.

Åtgärder: Fortsatt bete. Gödsling får ej ske. Om 7A odlas får 7B hävdas som egen betesfålla (eller genom slåtter).

Skötselområde 8 ~ 0,5

Beskrivning: Betesmark på f d åker. Kvävegynnad gräsvegetation.

Mål: Betesmark alt åker.

Åtgärder: Fortsatt bete alt odling.

Skötselområde 9 ~ 1,5

Beskrivning: Åkermark. Längs kanterna finns små fragment av igenväxande gärdesbackar: I nordväst små sandiga ljungklädda kullar, utefter gärdesvägen i öster fläckvis hed- och torrängsvegetation. Inslag av bl a slåttergubbe, svinrot, prästkrage, backtimjan och grönvit nattviol.

Mål: Åker alt betesmark.

Åtgärder: Odling alt bete. Gärdesbackar och kantzoner röjs rena från sly, bekämpning av örnbräken. Vid odlingsalternativet bör övervägas slätter av några kantbitar i öster.

Skötselområde 10 ~ 4,6 ha

Beskrivning: Sluttningszon mot det öppna landskapet bevuxen med planterad, ca 70-årig tallskog. Riklig underväxt av fr a ek men också björk, gran m m. Frisk ristyp.

Mål: Tallskog, därefter ekblandskog.

Åtgärder: Gallring av tallen som därefter avvecklas. Enstaka tallar sparas till hög ålder. Befintlig naturlig för yngning tillvaratas, vid röjning gynnas ekinslaget.

Skötselområde 11 ~ 3 ha

Beskrivning: Ca 50-åriga anlagda gran- och tallbestånd.

Mål: Gran- och tallskog. Efter slutavverkning bör följa tall- och lövskog.

Åtgärder: Normal skötsel.

Skötselområde 12 ~ 2,7 ha

Beskrivning: Ca 50-årig planterad granskog.

Mål: Granskog. Efter slutavverkning bör följa tall- och lövskog.

Åtgärder: Normal skötsel. Från Svarträ 1:23 får i nuvarande omfattning siktröjning ske i backen mot sjön.

Skötselområde 13 ~ 11,7 ha

Beskrivning: Naturbarrskog av orörd typ. Olikåldrig. Till största delen talldominerad. Inslag av sumpskog, annars frisk ristyp.

Mål: Naturskog.

Åtgärder: -

Skötselområde 14 ~ 2,7 ha

Beskrivning: Norra delen av "landvinningen". Längs stranden växer ungskog av björk, här och var med inslag av al och tall. Öster om vägen blandskog dominerad av björk med inslag av tall, ek, al m m. Fuktiga skogstyper med bl a pors.

Mål: Löv- och blandskog.

Åtgärder: Gallring. Inslag av al gynnas.

Skötselområde 15 ~ 2,7 ha

Beskrivning: Södra delen av "landvinningen". Ung sumpskog av al, björk m m, orörd karaktär. I väster öppna kärrytter.

Mål: Naturskog, våtmark.

Åtgärder: -

Skötselområde 16 ~ 11,2 ha

Beskrivning: Del av Björkasjön. En liten ö med omgivande vattenområde har fridlysts som fågelskyddsområde.

Mål: Vattenområde, fågelskyddsområde.

Åtgärder: -

Skötselområde 17 ~ 0,6 ha

Beskrivning: Fritidshus med tomt utgörande fastigheten Svarträ 1:23. Disponeras av markägaren utan särskilda restriktioner.

Mål: Fritidstomt.

Åtgärder: -

3. ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att nedan beskrivna anordningar kommer tid stånd. Anordningarna har markerats på bifogad karta (bilaga 10).

Parkeringsplats med plats för ca 10 bilar anlägges vid badplatsen. Bom uppsättes för att hindra trafik vidare längs sjöstranden. Vid reservatgränsen i öster anläggs en mindre parkeringsficka med plats för 2 à 3 bilar.

Rastplats. Ett bord med bänkar samt en fast eldstad med grill och stockring anordnas vid badplatsen.

Badplats finns med frälsarkrans tillgänglig.

Toalett finns men bör förbättras. Avtal om tömning bör upprättas med kommunen.

Sopkärl ska finnas vid parkeringsplatserna. Avtal om tömning bör upprättas med kommunen.

Informationsskylt ska framställas och sättas upp vid p-platserna. Anslag om fågelskyddsområdet finns redan vid badplatsen.

Övergångar till stängsel bör finnas på lämpliga ställen.

Besökare till reservatet bör kanaliseras så att störningar för de boende på gården minimeras. Besökare leds med hjälp av skyltar och övergångar vid sidan av skötselområde 1.

4. TILLSYN

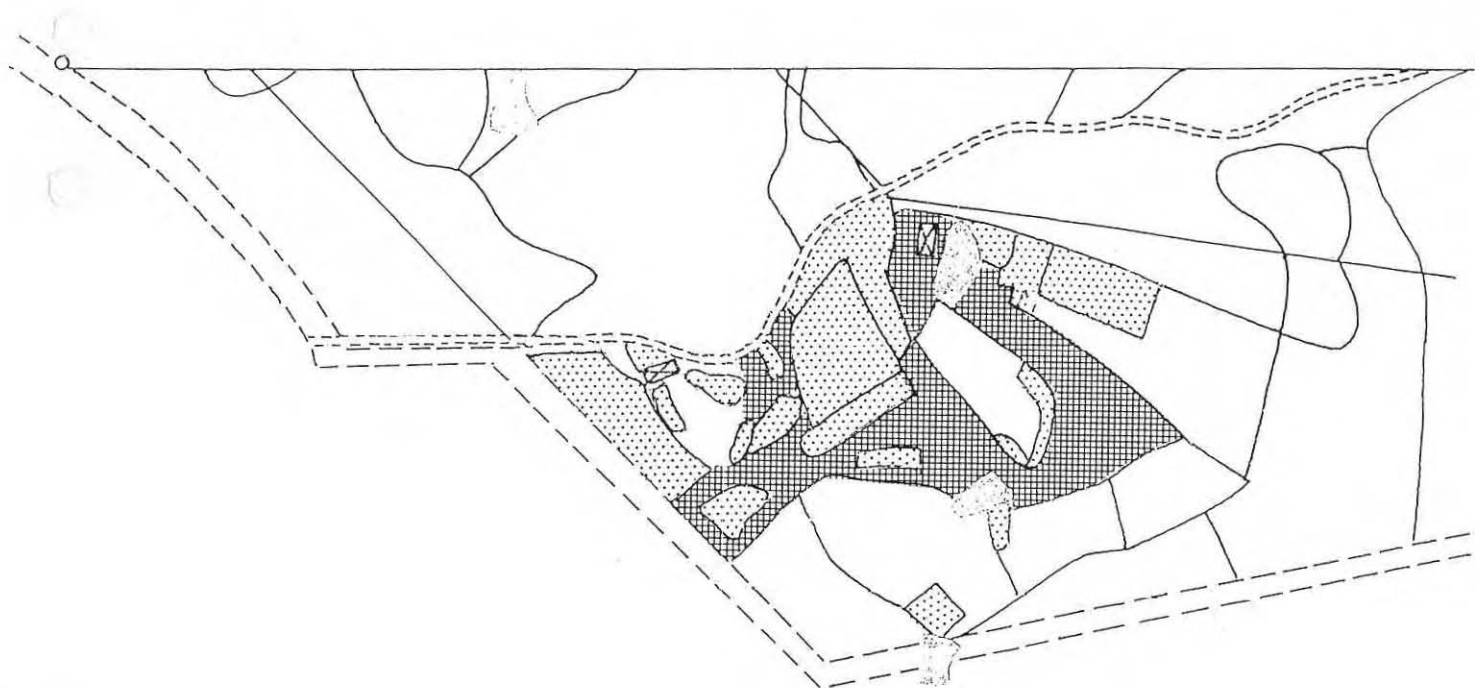
Tillsynsman ska finnas för området. För tillsynen ska avtal och arbetsinstruktioner upprättas av naturvårdsförvaltaren.

5. DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar utförda åtgärder, kostnader för och finansiering av naturvårdsförvaltningen. Bilagd blankett "REDOVISNING AV NATURVÅRDSÅTGÄRDER" (bilaga 11) ska användas.
./.

6. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

En ekonomisk utredning har gjorts daterad 1989-12-28, avseende kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen. Utredningen bilägges (bilaga 12). Staten svarar för samtliga kostnader.
./.

Bilaga 6

KARTA ÖVER BJÖRKEKULLEN

Laga skifte av Svarträ by 1856-57
(utdrag ur lagaskifteskarta motsvarande Svarträ 1:18, originalet delvis trasigt)

 åker

 äng

 avrösningsjord

 torp, backstuga

 fjälgata

 väg

Objekt: Björkekullen N:r 527
 Torp under Svarträ Lars Olsgård
 nr 1 (Korsagård)
 Friköpt 1930

Fastighetsbeteckning:
 Svarträ 1:18
 Nuvarande ägare:
 Agnes, Ruth och Gustav Johansson

Läge i terrängen:

Historiska uppgifter:

Förste torparen var Per Andersson, född i Korsagård 14/5 1790. Han flyttade till Morup där han gifte sig med en torparflicka, Bengta Larsdotter, född i Morup 18/4 1795. I Morup föddes följande barn: Anders Persson född 14/10 1820, Johanna Beata Persdotter född 17/1 1822 och Bengt Petersson född 1825.

Per Andersson återvände till Svarträ och flyttade 1835 från Svarträ nr 5 till Ljungslätt och därifrån 1846 till Björkekullen. Byggnaderna låg inte på nuvarande plats utan vid vägen mellan nuvarande plats och Björka sjö. Per Andersson avled den 6/5 1859 och hustrun 1857.

Sonen Anders Persson övertog torpet och byggde nytt på nuvarande plats 1854. Bostadshuset flyttades från Heden i Svarträ. Anders gifte sig samma år med Severina Beata Andreasdotter, född i Köinge Gästgivaregård 8/11 1824.

I äktenskapet föddes följande barn:

Peter August Andersson född 19/1 1856. Till Amerika 1887 - 21/7 1890.

Anna Beata Andersdotter född 27/3 1858. Utflyttad till Amerika.

Charlotta Andersdotter född 15/10 1860. Död 1926.

Agneta Andersdotter född 18/12 1862. Gift i Dagsås.

Johan August Andersson född 8/5 1867. Till Amerika 30/9 1890 - 20/8 1893.

Forts. bil. 1.

Uppgifterna erhållna genom

- ☒ studier i källmaterial
☒ samtal med äldre personer
☒ andra källor, gårdsarkiv

- ☐ Läget fastställt vid besök
 den / 19
☐ Läget utmärkt den / 19
☐ Eftersökt men ej påträffat
☐ Boplatsen helt bortodlad

Dokumentation:

Anmärkningar:

Inventerat och upptecknat den 12 /2 1986 av V.B. och Å.S.

Objekt N:r 527 Björkekullen

Augusta Andersdotter född 10/12 1869. Död 13/4 1874.

Anders Persson var skräddare. Han åkte runt i gårdarna och tog mått, sedan sydde han kostymerna för hand. Anders Persson dog 18/11 1892 och hustrun 1/9 1875.

Deras son Johan Andersson övertog torpet efter återkomsten från Amerika 1893. Johan gifte sig 30/10 1896 med Augusta Johans-dotter, född i Dagås 21/5 1875. Följande barn föddes:

Per Daniel	född 12/11 1898. Död 1946.
Ida Sabina	" 19/11 1900. Död 4/9 1985.
Agnes Elisabet	" 29/11 1902.
Ruth	" 16/12 1904.
Signe Matilda	" 23/8 1906. Död 7/9 1906.
Karl Otto	" 13/5 1908. Död 22/12 1936.
Gustav Adolf	" 23/6 1909.
John Artur	" 27/8 1910. Död 1943.
Erik Yngve	" 30/5 1912. Död 29/7 1912.
Signe Valborg	" 1/5 1916. Död 28/7 1916.

När Johan Andersson tillträdde torpet omfattade det endast 2 tunnland odlad mark. Johan och hans bror August bröt ny mark och nu omfattar gården 12 tunnland åker. Om odlarmödan vittnar vällagda stengärdsgårdar, murar och terrassodlingar. Johan bröt även sten, som han sedan bearbetade och sålde.

Brodern August byggde en liten snickeriverkstad och bodde med sin hustru Johanna i en stuga i närheten av verkstaden. Systemen Charlotta bodde också på torpet i en liten stuga, kallad "Lugnet". En smedja med årtalsstenen 1855 finns också uppförd.

Boningshuset och ladugården brann ner 1903. Nya hus uppfördes 1904. Boningshuset flyttades från Fagered.

1921 inköptes 1/46 mtl Svarträ 1:12, utgörande skogsmark och 1 tunnland åker.

Torpet friköptes 4/6 1930. Köpesumman var 2.700 kronor. Fastigheten avstyckades från Svarträ 1:2 och fick beteckningen Svarträ 1:18 med en areal om 14,2 har, varav 5,5 har åker, 0,2 har äng och 8,5 har avrösningsjord.

Johan Andersson avled 1957 och hustrun Augusta 1961.

Björkekullen är av länsstyrelsen föreslagen som naturreservat.

Forts. bil 2.

Objekt N:r 527

Björkekullen

Utdrag ur

Länsstyrelsens rapport "Natur i Hallands län" inventering och handlingsprogram för allmän naturvård 1977

LFA 11/7 Björkekullen.

Synnerligen välskött, gammalt odlingslandskap, främst inom fastigheten Svarträ 1:18. Här finns ovanligt väl bevarade terrassodlingar och en mängd vällagda stengården som åstadkommits genom tidigare generationers idoga arbete. Det är av kulturhistoriskt intresse och av betydelse för naturmiljön, att jordbruket blir bestående och att marken kommer att utnyttjas som förr.

L = Landskapliga motiv

F = Friluftslivet

A = Arkeologiska motiv

1 : Ingen förändring kan tillåtas om det angivna naturvårdsvärdet skall bevaras.

1 : Ingen bebyggelse kan tillåtas.

7 : § 7 enl. naturvårdslagen, dvs naturreservat föreslås som skydd.

Inventerat och upptecknat den 12/2 1986 av V.B. och Å.S.

Objekt N:r 527

Björkekullen

Bröderna Peter August och Johan August Andersson från
Björkekullen. Bilderna härstamma från tiden i Amerika.

Objekt N:r 527

Björkekullen

Bilden ovan till vänster:
Christina Petersdotter född
12/11 1847. Ej redovisad i per-
sonförteckningen, halvsyster
till följande: Bilden ovan till
höger: Charlotta Andersdotter
född 15/10 1860. Död 1926.
Bilden till höger: Peter August
Andersson född 19/1 1856. Här
tillsammans med hustrun
Anna Johanna Andreasdotter.
Född 6/9 1847. Vigda omkr.
år 1900.

Objekt Nr 527

Björkeullen

Bilden ovan:

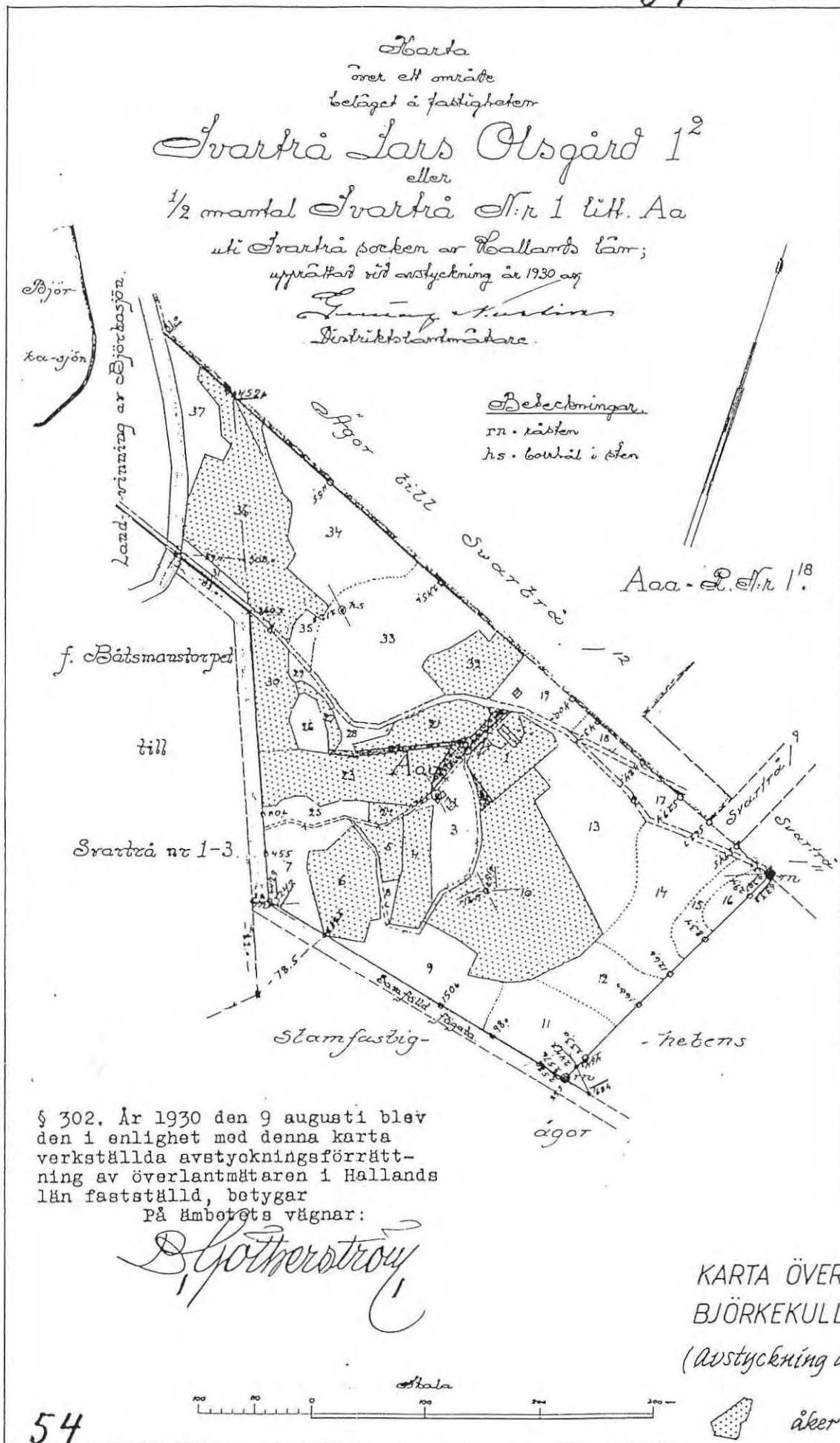
Johan August Andersson, här
tillsammans med hustrun Augusta
samt döttrarna Agnes och Ida.

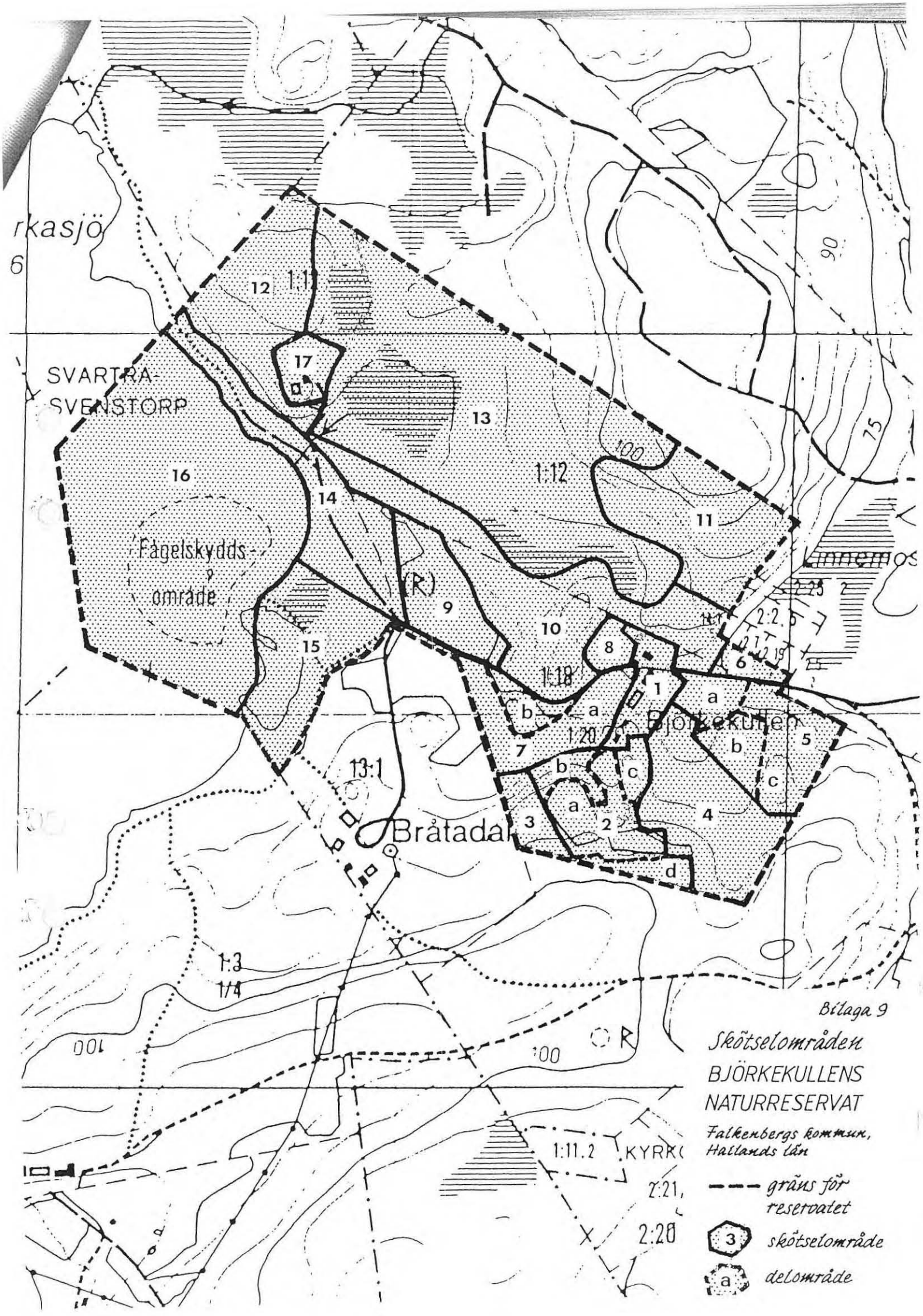
Bilden till höger:

Johan August Andersson vid en
av sina många sten- och
terrassanläggningar.

Bilderna tagna omkr. år 1950.

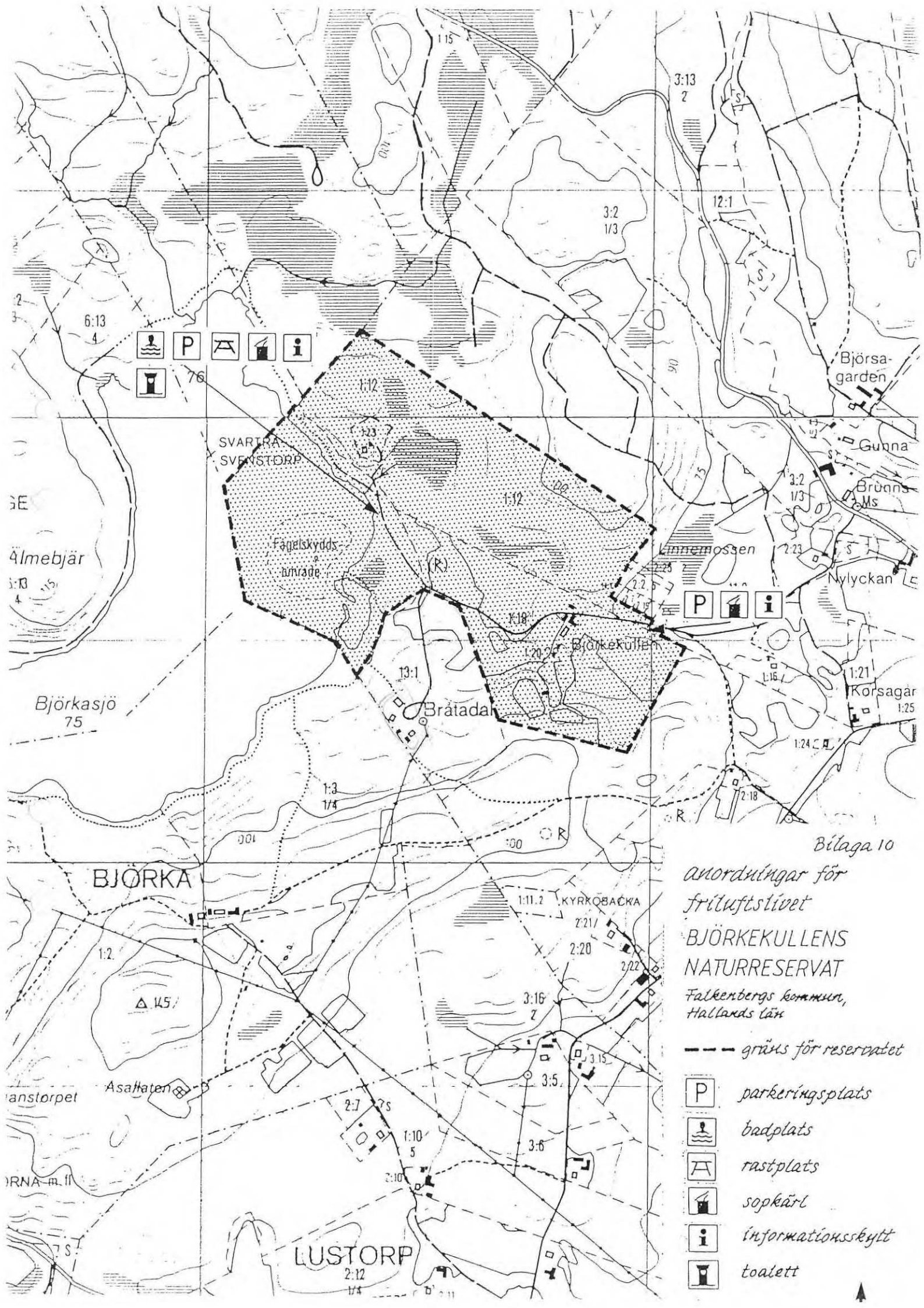

Bilaga 9

Skötselområden
BJÖRKEKULLENS
NATURRESERVAT

Falkenbergs kommun,
Hallands län

- gräns för reservatet
- 3 skötselområde
- a delområde

Bilaga 10

anordningar för
friluftslivet

BJÖRKEKULLENS
NATURRESERVAT

Falkenbergs kommun,
Hallands län

--- gräns för reservatet

- parkeringsplats
- badplats
- rastplats
- sopkärl
- informationskytt
- toalett

LÄN: REDOVISNING AV NATURVÄRDEÅTGÄRDER

KOMMUN:

OBJEKT:

RIKSREG NR:

BUDGETÅR:

ÅTGÄRDSKOD:

1 Avverkning	6 Vägar, leder, stigar	11 Sanitära anl
2 Gallring	7 Gränsmarkering	12 Byggnader
3 Rökning	8 Hägnader	13 Skyltar
4 Rökbränning	9 P-platser	14
5 Övr markvård	10 Rastplatser	15

Skötsel- område	Skötselåtgärder															Antal dv AMS	Kostnad vård- anslaget	Kommentarer
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			

Kommun: Falkenberg Undantagen från fastställelse enligt 9 § NVF

Objekt: Björkekullen

Riksreg nr:

Upprättad: 89-12-28

Skötselområde Skötselobjekt nr	Kostnader					Intäkter		
	Typ av åtgärd	Arbetskraftsbehov i normaldagsverken		Investeringsbehov (avser material, maski- ner etc) i kr		Typ av intäkt	Kr	
		Bå 1-5	Bå 6 - 10	Bå 1 - 5	Bå 6 - 10		Bå 1 -5	Bå 6 - 10
1	2	3		4		5	6	
2, 4 - 9	Stängsel	10	10	10 000	10 000			
1, 2, 5, 9	Röjningar	5	5	-	-			
2	Stenmurar	5	5	-	-			
	Parkerings- platser	2	-	10 000	-			
	Rastplats	1	-	2 000	-			
	Information	1	-	20 000	-			
	Utmärkning	1	-	1 000	1 000			
	Renhållning + städning	1/år	1/år	1 000	-			
	Tillsyn	2/år	2/år	-	-			

Bilaga 12

(R)

87-11-21 UG.

Nr: 32

Blad: 5C6b

Köinge NV

Art: Boplats

Koordinat: x

y

75m. 8. h

Antal: 1

Fastighet: Svarträ

Namn:

Orientering:

Terräng: Flack moränplata i åker i svag
slutning mot V. Ö om sjö
Åkermark

Beskrivning: Boplats utan synliga anläggningar
70x50 m (N-S). Fynd av Hintaväslag,
bränd flinta, skedskäpa och enstaka skör-
brändsten.

På platsen har vid plöjning även kol
och en lård framkommit ent. markägaren
Åke Svensson Björsgården.

Sakord: boplats 1

Tradition:

Kommentar:

Tidigare anteckningar:

Specialkartor:

Fotos:

Datum: 1987-04-14

Svartå sn, Falkenbergs kn, Hallands län

Svartå: boplats 1 * B

Blad: 566b

Köinge NV

Nr: 33

Koordinat: x

y

75 m.ö.h.

Art: Boplats (?)

Antal:

Fastighet: Svartå

Namn:

Orientering:

Terräng: Sand sluttning i åker sluttning
mot V.Beskrivning: Boplats(?) utan synliga anläggningar
60 x 50 m (N-S) Fynd av flinta, flint-
avslag och bränd flinta (flintan sparsamt
förekommande).

I ständig sluttning i åker

Tradition:

Kommentar:

Tidigare anteckningar:

Specialkartor:

Fotos:

Datum: 1987-04-14

3

SVA: